

P D R A M 1997

Doğu Akdeniz Üniversitesi
Psikolojik Danışmanlık Rehberlik
ve Araştırma Merkezi
DAÜ-PDRAM

PSİKOLOGLAR İÇİN ETİK İLKE VE KURALLAR

Adres: DAÜ Kuzey Kampüsü, Sağlık
Merkezi Binası, Zemin Katı,
Gazimağusa, Kuzey Kıbrıs

Tel: +90(392) 630 2251

Faks: +00(392) 630 2254-2475
counsel.pdram@emu.edu.tr

E-mail: <http://www.emu.edu.tr/servisler/pdram>

web: <http://pdram.emu.edu.tr>

P D R A M 1997

DOĞU AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ
PSİKOLOJİK DANIŞMANLIK REHBERLİK VE
ARAŞTIRMA MERKEZİ
DAÜ-PDRAM

PSİKOLOGLAR İÇİN ETİK
İLKE VE KURALLAR

Yayına Hazırlayan: DAÜ-PDRAM

Katalogu Hazırlayan: Funda Ortunç

Eylül 2012

Yayın no: 17

İçindekiler

Birinci Kısım

- Madde 1: Psikologların Yeterliliği	12
- Madde 2: Uzmanlığın Sürdürülmesi.....	12
- Madde 3: Profesyonellik ve Bilimsellik ilişkisi	12
- Madde 4: Psikolojik Hizmetlerin Özellikleri ve Sonuçlarının Açıklanması.....	13
- Madde 5: Gizlilik ve Güvenilirlik	13
- Madde 6: Bireyler Arası Farklılıkların Gözetilmesi ve Ayrımcılık Yapılmaması (Tarafsızlık)	13
- Madde 7: Zarar Vermekten Kaçınma	14
- Madde 8: Psikoloğun Etkinliğinin ve Çalışmasının Kötüye Kullanılması	14
- Madde 9: Kişisel Sorun ve Çatışmaları Yansıtmaya	14
- Madde 10: Çoklu İlişkiler	15
- Madde 11: Ücretler ve Mali Kurallar	16
- Madde 12: Ödeme Yapan Kişilere ve Fon Sağlayıcılarına Verilen Raporlarda Dürüstlük	16

İkinci Kısım

Ölçme, Değerlendirme ve Müdahale Etme

- Madde 13: Mesleki Bağlamda Değerlendirme, Tanı Koyma ve Müdahale Etme	16
- Madde 14: Değerlendirme ve Müdahalelerin Yeterliliği ve Doğru Kullanımı.....	17
- Madde 15: Test Hazırlama	17
- Madde 16: Değerlendirmenin Genel Olarak ve Topluluklarda Kullanımı	18
- Madde 17: Niteliksiz ve Yetkisiz Kişilerin Psikolojik Değerlendirme Tekniklerini Kullanması	18
- Madde 18: Geçerliliğini Yitirmiş Testler ve Test Sonuçları	19
- Madde 19: Değerlendirme Sonuçlarının Açıklanması	19
- Madde 20: Test Güvenliğini Koruma	19

Üçüncü Kısım

Psikoterapi-İyileştirme

- Madde 21: İstismar Edici İlişkiler ve Tacizler	20
- Madde 22: İlişkileri Yapılandırma	21
- Madde 23: Danışanlarla Cinsel Yakınlık	21
- Madde 24: Başka Psikologlardan Hizmet Almış Kişilere Psikolojik Hizmet Verme ..	21
- Madde 25: Psikolojik Hizmetlerin Kesintiye Uğraması.....	22

- Madde 26: Mesleki İlişkinin Sona Erdirilmesi.....	22
- Madde 27: Güvenilirlik Sınırlarının Tartışılması	23
- Madde 28: Özel Yaşama Müdahale Edilmemesi	23
- Madde 29: Kayıtların Korunması ve Saklanması.....	23
- Madde 30: Gizli Bilgilerin Açıklanması	24
- Madde 31: Meslektaşlara Danışma Halinde Gizlilik.....	24
- Madde 32: Veri Tabanlarındaki Gizli Bilgiler	25
- Madde 33: Psikologların İlaç ve Benzer Tedavileri Uygulayamaması	25
- Madde 34: Danışanlarla Takas Yasağı	25

Dördüncü Kısım

Meslektaş İlişkileri

- Madde 35: Bilimsel ve Mesleki Değerlendirmelerin Esası	25
- Madde 36: Psikologlukta Güvenilirlik ve Dürüstlük	26
- Madde 37: Mesleki ve Bilimsel Çalışmaların Belgelendirilmesi	26

Beşinci Kısım

Araştırma, Yayınlar ve Verilen Eğitimler

- Madde 38: Eğitimde Doğruluk ve Nesnellik	26
- Madde 39: Eğitimde Sınırlar	27
- Madde 40: Araştırmada Yanıltma	27
- Madde 41: Araştırmalarda Bilgilendirilmiş Onay	27
- Madde 42: Bilgilendirilmiş Onaysız Araştırma	28
- Madde 43: Verilerin Paylaşımı	28
- Madde 44: Araştırmalarda Sorumluluk	29
- Madde 45: Sonuçları Rapor Etme	29
- Madde 46: Kaynak Hırsızlığı	29

Altıncı Kısım

Adli Çalışmalar

- Madde 47: Adli Değerlendirme	30
--------------------------------------	----

Yedinci Kısım

Topluma Sorumluluk ve Sanal Ortamda Psikolojik Hizmetler

- Madde 48: Topluma Yönelik Duyuruların Tanım 31
- Madde 49: Başkalarının Yapılan Duyurular 31
- Madde 50: Kitle İletişim Araçlarında Yapılan Sunumlar.....32
- Madde 51: Yanlış ve Yanıltıcı Duyurulardan Kaçınma 32

Sekizinci Kısım

Etik Sorunların / Konuların Nasıl Çözülmesi

- Madde 52: Psikologluk Etiği ve Hukuk 33
- Madde 53: Mesleki İlişkilerde Karşı Tarafın Dirlik ve Gönenci 33

Önsöz

Psikoloji disiplininin popülaritesi tüm dünyada olduğu gibi Kuzey Kıbrıs'ta da gittikçe artmaktadır. Ancak yasal zemin eksikliği psikolojik hizmet sunan ve bu hizmeti alanlar için ciddi sorunlara yol açmaktadır. Halen, psikolojinin uygulama ve araştırmayı içeren elliden fazla alt dalı vardır. Kuzey Kıbrıs'ta ise, psikoloji denildiği zaman ilk akla gelen, psikopatoloji ile ilgilenen klinik psikoloji alanı olmaktadır. Oysa adli psikoloji, spor psikolojisi ve nöropsikoloji ve benzeri uzmanlık alanları son hızla gelişmektedir. Kuzey Kıbrıs'ta Psikologlar Odası Yasası olmadığı için, Psikolog ünvanı üzerinde de farklı kesimlerin gereksiz tartışmaları devam etmektedir. Avrupa Psikologlar Birlikleri Federasyonu (EFPA) tarafından belirlenmiş olan psikoloji eğitim ve mesleki uygulama standardı, Avrupa Psikoloji Sertifikası (EuroPsy) birçok Avrupa ülkesinde kabul görmektedir. Eğitim (en az 5 yıl) ve süpervizyon altında uygulama (en az 1 yıl) standartlarını karşılayan ve etik davranış sözleşmesini imzalayan psikologlar EuroPsy Sertifikası'nı elde edebilir. Bu standardı sağlayan her birey psikolog ünvanını taşımaya hak kazanmaktadır.

Doğu Akdeniz Üniversitesi Psikolojik Danışmanlık Rehberlik ve Araştırma Merkezi (DAÜ-PDRAM) psikologları mesleki bilinç ve sosyal sorumlulukları gereği Kuzey Kıbrıs'taki psikoloji eğitim ve uygulamalarından endişe duymaktadır. DAÜ-PDRAM ekibi 2000'li yılların başında psikoloji disiplini ile ilgili yasal boşluğun getireceği sorunlara bir son vermek amacıyla Kuzey Kıbrıs Psikologlar Odası Yasa Taslağını hazırlamıştır. Hazırlanan yasa taslağı bir hukukçunun danışmanlığında Kuzey Kıbrıs'taki tüm psikologlarla paylaşılmış ve 10 Temmuz 2002 tarihinde KKTC Sağlık Bakanlığı'na ilk kez sunulmuştur. Bu işlem defalarca tekrarlanarak bugünlere gelinmiştir. Hala bir Psikologlar Odası Yasası yoktur. Yasal boşluktan doğan etik dışı uygulamalar, psikolog ünvanı olmadığı halde psikolojik hizmet verdiğini iddia eden bireyler ve oluşumlar, başka disiplinlerden gelen psikolojiyi yıpratıcı saldırılarla ilgili olarak hiçbir önlem alınamamakta, hiçbir yaptırım uygulanamamaktadır. Özellikle etik ilkelerin göz ardı edilmesi birey ve toplumun zarar görmesine neden olmaktadır.

Etik, felsefik olarak, insanların kurduğu toplumsal ve bireysel ilişkilerin temelinde bulunan kuralları ve değerleri ahlaki yönden doğru-yanlış, iyi-kötü olarak irdeleyen bir alan olarak tanımlanmaktadır. Mesleki etik ise bu alanın bir alt dalı olarak meslek yaşamındaki davranışları yönlendiren, neyin yapılıp neyin yapılmaması gerektiğini gösteren etik kuralların toplamıdır. Her ülkede psikologların araştırmacı, eğitmen veya uygulayıcı olarak psikolojik hizmet sunarken, etik sapmalardan kaçınarak, neyi yapmaları neyi yapmamaları gerektiğini gösteren mesleki yasaları ile desteklenmiş etik yönetmelikleri vardır. Etik yönetmelikler psikoloji mesleği ve biliminin standartlarını belirlemek ve bu standartları en üst düzeyde uygulayıp koruyabilmek için hazırlanmaktadır.

*DAÜ-PDRAM tarafından hazırlanan **Psikologlar İçin Etik İlkeler** Elkitabı Amerikan Psikologlar Birliği (APA) kaynak alınarak hazırlanmıştır. Kitapçığın hazırlanma amacı ve gereksinimi, Kuzey Kıbrıs'ta henüz Kıbrıs Türk Psikologlar Odası Yasa'sı KKTC Meclisi'nde beklemede olsa bile, Kıbrıslı Türk psikologların ortak mesleki değerler çerçevesinde psikolojik hizmet sunmasına yardımcı olmak, olası etik ikilemlerde onlara yol göstermek ve psikolojik hizmetle ilgili tüm paydaşların yüksek yararını korumaktır.*

Doğ. Dr. Biran Mertan

DAÜ-PDRAM Kurucu Başkanı

* Psikologların Temel Mesleki Etik İlkeleri

Kişi onuruna ve haklarına saygı duyulması ve geliştirilmesi

Psikologlar kişinin psikolojik sağlığının korunmasına, temel haklarına, özgürlüğüne, onuruna, özel yaşamına, bağımsızlığına saygı duyar, ve bunların gelişimi için uğraş verirler.

Bunların başarılması, kanunlarla belirtilen istisnalar dışında, sadece kişinin kendi rızasıyla mümkün olabilir (Kişilik haklarına saygı ilkesi).

Psikologlar; yaş, cinsiyet, ırk, kültür, etnik köken, ulusal köken, din, mezhep, cinsel yönelim, cinsel kimlik, engellilik, dil ve sosyo-ekonomik konum vb. farklılıklar gözetmeksizin, her bireye ayrımcılık yapmadan hizmet verirler (Tarafsızlık ilkesi).

Her birey, psikoloğa doğrudan ve bir sınırlama olmadan kendi isteğiyle danışma ve kendi isteğiyle danışmayı sonlandırma olanağına sahiptir (Gönüllülük ilkesi).

Psikologlar çalışmalarına ilişkin bilgi aktarımına gereksinim duyduklarında dahi özel yaşama saygı göstermenin, profesyonel gizliliğe saygı duymanın ve kişinin özel yaşamını korumanın güvencesini verirler (Gizlilik ilkesi).

Sorumluluk

Psikologlar uzmanlıkları çerçevesinde, kullandıkları tekniklerin, yöntemlerin, seçimlerin, uygulamaların, sonuçların ve bireylere, gruplara ve topluma sağladıkları profesyonel önerilerin sorumluluğunu taşırlar.

Kendi etik ilkeleriyle çelişki içinde olan kuramsal ya da teknik görevleri üstlenmeyi ya da herhangi bir biçimde bunların içinde yer almayı reddedebilirler.

Yetkinlik

Psikolog yetkinliğini, üniversiteden aldığı, en üst düzeydeki kuramsal eğitimin yanı sıra, kıdemli meslektaşlarının denetiminde sürekli uygulamalarla güncelleştirdiği bilgilerinden kazanır. Psikologlar sadece öğrenimlerinden, eğitimlerinden ve kişisel deneyimlerinden gelen özel nitelikleri ortaya koyabilirler, ve böylece kendi uzmanlık sınırlarını belirlerler.

Bütünlük

Psikologlar diğer kişilerle etkileşime geçerken, dürüstlüğe, doğruluğa, açıklığa ve adil olmaya değer verirler. Yukarıdaki ilkeler çerçevesinde hem akademik hem profesyonel girişimlerinde bütünlüğü artırmak için uğraş verirler.

Bu dört ilke temel ve aslidir. Psikologlar bu ilkelere saygı duymayı, geliştirmeyi, onların rehberliğinde bu ilkeleri benimsetmeyi ve yaymayı taahhüt ederler. Psikologlar hem kendi bilimsel topluluklarının üyeleriyle, hem de genelde diğer profesyonel kitlelerle ilişkilerini düzenlemek için bu ilkeleri izlerler.

* (DAÜ-PDRAM'ın, 1997'de kurulduğu ilk döneminden itibaren kullandığı "özet etik ilkeler belgesi".)

Psikologların görev ve sorumlulukları ile mesleklerini icra ederken uymakla yükümlü oldukları genel etik ilkeler ve kurallar

Birinci Kısım

Psikologların Yeterliliği

Madde 1:

- a) Psikologlar, çalışmalarında en yüksek verimlilik düzeyine ulaşmak için çaba gösterirler. Sadece eğitim, öğretim veya deneyimleri neticesinde edindikleri teknikleri kullanabilirler ve bu bağlamda kişisel beceri ve uzmanlık alanlarının sınırlarının bilincinde olmak durumundadırlar.
- b) Profesyonel standartların eksik olduğu alanlarda yaptıkları değerlendirmelerinde özen gösterirler ve birlikte çalıştıkları kişilerin çalışma, uyum ve huzurunu korumak için uygun gördükleri önlemleri alırlar.
- c) Sundukları hizmetlerle ilgili geçerli, bilimsel ve mesleki bilgilerin sürekliliğini sağlar ve yaşam boyu eğitimin gerekliliğine uygun hareket ederek kendilerini mesleki alanda geliştirirler.

Uzmanlığın Sürdürülmesi

Madde 2:

- a) Ölçme, değerlendirme, müdahale, öğretim, araştırma, kurumsal danışmanlık ve diğer etkinliklere katılan psikologlar, kendi etkinlik alanlarındaki güncel, bilimsel ve mesleki gelişmeleri dikkatle izleyerek uzmanlıklarının sürekliliğini uygun bir şekilde korurlar. Bu alandaki becerilerini geliştirmek ve kalıcı kılmak için, sürdürmekte oldukları çabalarının sorumluluğunu üstlenirler.

Profesyonellik ve Bilimsellik İlişkisi

Madde 3:

- a) Psikologlar, kişi veya kurumlarla, sadece belirli bir mesleki veya bilimsel ilişkiye girdikleri ya da böyle bir rolü üstlendikleri durumlarda tanı koyma, müdahale etme, eğitim, araştırma, denetleme, danışmanlık veya diğer psikolojik hizmetleri verebilirler.

Psikolojik Hizmetlerin Özellikleri ve Sonuçlarının Açıklanması

Madde 4:

- a) Psikologlar, bir kişiye, gruba ya da kuruma değerlendirme, müdahale, rehberlik, süpervizyon, eğitim, danışmanlık, araştırma veya diğer hizmetleri verirken, bu hizmetten faydalanan kişileri, hizmet öncesinde hizmetin niteliği ve sonuçları ile ilgili olarak anlaşılır bir dilde bilgilendirirler.
- b) Psikologlar, bu bilgileri yasalar veya kurumsal roller nedeniyle veremeyeceklerse, ilgili kişi veya kurumları çalışma öncesinde bu durumdan haberdar etmekle yükümlüdürler.

Gizlilik ve Güvenilirlik

Madde 5:

- a) Gizlilik ve güvenilirlik ile ilgili kurallar psikologların tüm mesleki ve bilimsel çalışmalarında uygulanır.
- b) Psikologlar için, beraber çalıştıkları veya danışmanlığını yaptıkları kişi veya kurumların gizlilik haklarını korumak temel bir görev olup, psikologlar bu hakkın korunması için gerekli önlemleri alırlar.
- c) Danışanın kendine ya da diğer kişilere yönelik bir zarar vermiş olması durumunda ve/veya verme ihtimali söz konusu ise, gizlilik ilkesi ortadan kalkar.

Bireyler Arası Farklılıkların Gözetilmesi ve Ayrımcılık Yapılmaması (Tarafsızlık)

Madde 6:

- a) Psikologlar, yaş, cinsiyet, ırk, kültür, cinsel kimlik, cinsel yönelim, etnik köken, ulusal köken, dil, din, mezhep, engellilik, sosyo-ekonomik konum gözetmeksizin ayrımcılık yapmadan, tarafsızlık ve saygı çerçevesinde çalışırlar. Belirli kişi ya da gruplarla ilgili çalışmalarını açık bir şekilde etkilediği yerlerde, hizmetlerinin yeterliliğini sağlamak için gerekli eğitim, deneyim, danışmanlık veya denetimi alırlar veya uygun olan başvuruları yaparlar ve haksız bir ayrımcılığa dayalı işlerde çalışmazlar.

Zarar Vermekten Kaçınma

Madde 7:

- a) Psikologlar, psikolojik hizmet verdikleri bireyin (danışanlarının), araştırma görevlilerinin, öğrencilerinin ve birlikte çalıştıkları diğer kişilerin en yüksek yararını gözetmek durumundadırlar. Zarar verici davranışlardan kaçınmak için, önceden fark edilebilen durumlarda, bu zararı en aza indirmek için gerekli önlemleri alırlar.

Psikoloğun Etkinliğinin ve Çalışmasının Kötüye Kullanılması

Madde 8:

- a) Psikologlar, bilimsel ve mesleki değerlendirmeleri ile mesleki davranışlarının diğer kişilerin yaşamlarını etkileyebileceği bilinciyle, bu etkilerin kötüye kullanılmasına neden olacak kişisel, mali, sosyal, kurumsal veya politik etkenleri dikkatle izlerler ve bunların olumsuz etkilerinden korunmak ve diğer kişileri korumak için gerekli mesleki önlemleri alırlar.

Kişisel Sorun ve Çatışmaları Yansıtma

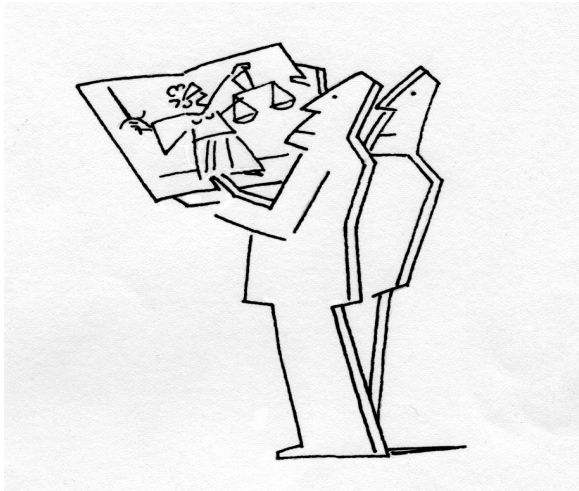
Madde 9:

- a) Psikologlar, kişisel sorun veya çelişkilerinin mesleki çalışmalarını engelleyebileceği bilinciyle, kendi sorunlarının danışanlarına, meslektaşlarına, öğrencilerine, araştırma görevlilerine veya mesleki veya bilimsel yükümlülükleri olan diğer kişilere zarar verme olasılığı olan durumlarda, herhangi bir mesleki sorumluluk almaktan kaçınırlar.
- b) Psikologlar, performanslarının önemli ölçüde zarara uğramasını engellemek için, kişisel sorunlarının belirtileri konusunda bilinçli olmak ve gerektiğinde kendileri de yardım almakla yükümlüdürler.
- c) Psikologlar, kişisel sorunlarının mesleki sorumluluklarını herhangi bir şekilde yerine getirmelerini engellemeye başladığını fark ettikleri zaman, kendileri de profesyonel danışmanlık ya da yardım alma, işle ilgili sorumlulukları sınırlama, belli bir süre işle ilgili sorumlulukları erteleme veya mesleğe son vermeye karar verme gibi uygun önlemler alırlar.

Çoklu İlişkiler

Madde 10:

- a) Psikologlar, mesleki nedenlerle ilişkide oldukları danışanlar, öğrenciler, kendilerinden süpervizyon alanlar veya araştırma görevlileri gibi kişilerle olan sosyal veya mesleki olmayan özel ilişkilerinin, mesleki çalışmalarını olumsuz yönde etkilemesine veya ilişkide oldukları kişilere zarar vermesine karşı önlem almalıdırlar.
- b) Psikologlar, bu tür bir ilişkinin, kendilerinin tarafsızlığını bozabileceğini, bir psikolog olarak çalışmalarını olumsuz yönde etkileyebileceğini, ilgili diğer kişiye zarar verebileceğini veya istismarına neden olabileceğini gördüğünde, bu kişiyle olan kişisel, bilimsel, ekonomik veya diğer ilişkilerine son verir ya da ilişki vaadinde bulunmaktan kaçınırlar.
- c) Aynı şekilde, önceden var olan ilişkiler, bu tür bir zarar riski yarattığında psikologlar bu kişilerle, mesleki veya bilimsel yükümlülüklerle girmekten kaçınırlar.
- d) Önceden fark edilmeyen nedenler yüzünden, zarar vermesi olası çoklu bir ilişkinin ortaya çıktığını fark eden bir psikolog, bu sorundan etkilenme olasılığı olan kişinin çıkarlarına gerekli özeni göstererek çözmek için girişimde bulunur.

Ücretler ve Mali Kurallar

Madde 11:

- a) Psikolog ile psikolojik hizmet alan diğer kişiler, mesleki veya bilimsel ilişkilerinde mümkün olan en erken zamanda hizmetin bedeli konusunda bir anlaşmaya varırlar.
- b) Psikologlar, ücret konusunda, psikolojik hizmet alan kişileri veya ücreti ödeyenleri sömüremezler.
- c) Mali kısıtlamalar nedeniyle hizmetlere getirilecek olan sınırlamalar önceden tahmin edilebiliyorsa, bu durum mümkün olan en kısa zamanda danışan ile tartışılır.

Ödeme Yapan Kişilere ve Fon Sağlayıcılarına Verilen Raporlarda Dürüstlük

Madde 12:

- a) Psikologlar, verilen hizmetler karşılığı ödeme yapan kişilere ya da araştırmaları parasal olarak destekleyen kurumlara sunulan rapor ve araştırmalarda, verilen hizmetin veya araştırmanın özelliğini, ücretini, birim fiyatını ve uygun durumlarda hizmeti veren kişinin kimliğini, bulgu ve tanıılarını dürüst bir biçimde belirtirler.

İkinci Kısım

Ölçme, Değerlendirme ve Müdahale Etme

Mesleki Bağlamda Değerlendirme, Tanı Koyma ve Müdahale Etme

Madde 13:

- a) Psikologlar, sadece mesleki ilişkiler söz konusu olduğunda değerlendirme, tanı koyma ve müdahalede bulunma hizmetlerini yerine getirirler.
- b) Psikologların değerlendirme raporları, önerileri ve psikolojik tanıları, kendi bulgularına uygun bir kanıt oluşturmaya yeten ve uygun gördüklerinde şahıslarla yaptıkları kişisel görüşmeleri de içine alan bilgi ve tekniklere dayanır.

Değerlendirme ve Müdahalelerin Yeterliliği ve Doğru Kullanımı

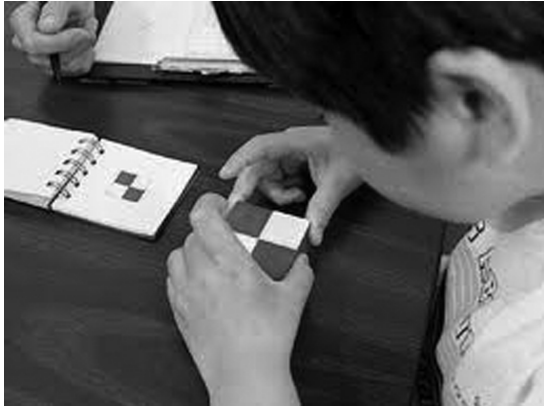
Madde 14:

- a) Psikolojik değerlendirme tekniklerini, görüşmeleri, testleri ya da gereçleri geliştiren, yöneten, kaydeden, yorumlayan ya da kullanan psikologlar; bu tekniklerin, araştırmalar ve kanıtların ışığında, amacına uygun ve doğru biçimde kullanılması veya uygulanmasına dikkat ederler.
- b) Psikologlar, değerlendirme tekniklerinin, müdahalelerin, sonuçların ve yorumların yanlış kullanılmasından kaçınırlar. Elde edilen bilgilerin başkaları tarafından yanlış kullanılmasını önlemek için gerekli önlemleri alırlar.
- c) Bu önlemler, değerlendirilmiş test sonuçlarının ya da bilgilerin bu konuda yeterli ve uygun olan danışanlar dışında, bu bilgileri kullanmaya yetkili olmayan kişilere açıklanmasından kaçınmayı da içerir.

Test Hazırlama

Madde 15:

- a) Testler ve diğer ölçme ve değerlendirme teknikleri ile araştırmaları geliştiren ve yöneten psikologlar, testin geliştirilmesine, standardizasyonuna, geçerlik ve güvenilirliğine özen gösterirler. Yanlılık durumunun azaltılması veya tamamen yok edilmesi için, yönergeleri bilimsel süreçler ve güncel mesleki bilgiler doğrultusunda kullanırlar.

Değerlendirmenin Genel Olarak ve Topluluklarda Kullanımı

Madde 16:

- a) Müdahalede bulunan veya ölçme, değerlendirme tekniklerini yöneten, kaydeden, açıklayan veya kullanan psikologlar; kullandıkları tekniklerin doğruluklarının sağlanmasına, doğru uygulanmasına ve standardizasyona uyarlar.
- b) Psikologlar, kişiler hakkında konabilecek tanıları ve yapılabilecek öngörülerini belirlerken kullandıkları tanı aracının norm sınırlarını bilmekle yükümlüdürler.
- c) Psikologlar, kişilerin yaş, cinsiyet, ırk, etnik köken, milliyet, din, mezhep, dil, cinsel yönelim, cinsel kimlik, kültür, engelli olma durumu, ve sosyo ekonomik konum gibi faktörler nedeniyle, bazı müdahalelerin veya değerlendirme tekniklerinin veya normların uygulanamayacağı durumlarda; yöntem ya da yorumlamada düzenleme yapacak alternatif müdahale yöntemleri belirleyebilirler.

Niteliksiz ve Yetkisiz Kişilerin Psikolojik Değerlendirme Tekniklerini Kullanması

Madde 17:

- a) Psikologlar, psikolojik ölçme ve değerlendirme tekniklerinin niteliksiz ve yetkisiz kişilerce kullanılmasına izin vermezler.

Geçerliliğini Yitirmiş Testler ve Test Sonuçları

Madde 18:

- a) Psikologlar, değerlendirmelerini veya müdahale kararlarını ya da önerilerini, güncelliğini yitirmiş bilgi ve test sonuçlarına dayandıramazlar.
- b) Psikologlar, aynı şekilde bu kararları veya önerileri güncelliğini ve ve işlevselliğini yitirmiş testlere veya ölçütlere dayandıramazlar.

Değerlendirme Sonuçlarının Açıklanması

Madde 19:

- a) Psikologlar, değerlendirmeye alınan kişiye, sonuçlarına ilişkin açıklama yapmayı engelleyen bir durum yoksa, bu açıklamayı bireyin anlayabileceği bir dille yaparlar.
- b) Sonuçlara ilişkin açıklama yapmayı engelleyen bir durum varsa (kurumsal danışmanlık, işe alınma öncesinde ya da güvenlik taramalarında veya adli değerlendirmelerde) bu durum, değerlendirmeye alınan kişiye değerlendirme süreci öncesinde bildirilir.
- c) Ölçüm ve yorumlar; ister psikolog, ister asistanlar veya diğer dış kaynaklı kişilerce yapılsın, sonuçlara ilişkin doğru açıklamaların yapılmasını psikologlar sağlarlar.

Test Güvenliğini Koruma

Madde 20:

- a) Psikologlar, testlerin ve diğer değerlendirme tekniklerinin doğruluk ve güvenliğinin, yasal ve sözleşmeli yükümlülükler ile korunmasını sağlarlar.

Üçüncü Kısım

Psikoterapi-İyileştirme

İstismar Edici İlişkiler ve Tacizler

Madde 21:

- a) Psikologların, psikolog olarak çalışmaları sırasında veya psikologluk rollerine bağlı olarak ortaya çıkan; sözlü taciz, fiziksel yakınlaşma, veya cinsellik iması taşıyan sözlü veya sözsüz davranışların tümü bu etik ilkelerin amaçları bakımından cinsel taciz olarak kabul edilir. Psikologlar, hiçbir şekilde bahsi geçen fiillerde bulunamazlar. Psikologlar, cinsel tacizden şikayetçi olan kişilere yaklaşırken onların saygınlıklarının ve değerlerinin bilincinde olmalıdırlar.
- b) Psikologlar, birlikte çalıştıkları insanlara karşı yaş, cinsiyet, ırk, etnik köken, milliyet, din, dil, cinsel yönelim, cinsel kimlik, kültür, mezhep, engellilik, veya sosyo-ekonomik konum gibi faktörlere dayanarak kasıtlı olarak aşağılayıcı ya da taciz niteliğinde davranışlarda bulunmazlar.
- c) Psikologlar, süpervizörlüklerini yaptıkları, değerlendirmeye tabi tuttukları veya başka biçimde üzerlerinde yetki sahibi oldukları öğrenciler, süpervizyon alanlar, çalışanlar, araştırma görevlileri ve danışanlar gibi kişileri istismar edemezler.
- d) Psikologlar, süpervizörlüklerini yaptıkları öğrencilerle, değerlendirmeye tabi tuttukları danışanlarla veya başka biçimde üzerlerinde yetki sahibi oldukları kişilerle cinsel ilişkiye giremezler.

İlişkileri Yapılandırma:

Madde 22:

- a) Psikologlar, danışanlarının psikoterapi sürecine ilişkin sorularını cevaplandırır ve yanlış anlamaları önlerler. Uygun olan durumlarda psikologlar, danışanın anlayabileceği bir dilde sözlü veya yazılı bilgi de verirler.
- b) Psikologlar, psikolojik hizmet alacak bireyin anlayabileceği bir dil kullanarak, psikoterapi ve ilgili süreçler için, bireyin bilgilendirilmiş onayını alırlar. Onayın içeriği duruma göre değişir. Onay vermek için bireyin yeterli beceriye sahip olması, süreçlerle ilgili özel konular hakkında bilgilendirilmiş olması gerekir. Onayın, kişinin özgür iradesiyle ve uygun şekilde belgelendirilmiş olması gerekir.
- c) Kişinin yasal olarak böyle bir onayı vermeye yetkisi olmadığı durumlarda, eğer yasalar onayı başka birisinin vermesine olanak tanırırsa, psikolog bu onayı Yasa ile yetkilendirilmiş kişiden almakla yükümlüdür.
- d) Psikolog, yasal olarak onay vermeye yetkili kişiyi de bilgilendirmekle yükümlüdür.

Danışanlarla Cinsel Yakınlık

Madde 23:

- a) Psikologlar, danışanlarıyla cinsel veya duygusal yakınlık kuramazlar.
- b) Psikologlar, cinsel veya duygusal ilişkiye girdikleri kişileri danışan olarak kabul edemezler.

Başka Psikologlardan Hizmet Almış Kişilere Psikolojik Hizmet Verme

Madde 24:

- a) Daha önceden başka bir kişi veya kurumdan psikolojik hizmet almış birine yardım edilip edilmeyeceğine karar verme aşamasında psikologlar, verilecek psikolojik hizmetin konusunu ve danışanın huzurunun korunmasını dikkate alırlar. Psikolog, bu önemli konularla ilgili olarak yanlış anlama riskini en aza indirmek için, danışanla ya da yasal olarak danışan adına yetkilendirilmiş bireyle karşılıklı tartışır, diğer hizmet verenlere danışır ve müdahaleye ait konuları dikkat ve duyarlılıkla ele alır.

Psikolojik Hizmetlerin Kesintiye Uğraması

Madde 25:

- a) Psikolog, verdiği psikolojik hizmetin, kendisinin veya danışanın hastalanması, hizmet vermeye/almaya uygun durumda olmaması, yer değiştirmesi veya mali sorunları nedeniyle kesintiye uğraması halinde, danışan için gerekli kolaylığı sağlar.
- b) Psikologlar, istihdam edildiklerinde veya akdi bir ilişkiye girdiklerinde, bu durumun sona ermesi ihtimaline karşı, psikolojik hizmet verdikleri kişinin huzurunu gözeterek, bakımının sağlanması için doğru ve uygun olan sorumluluğu üstlenirler.

Mesleki İlişkinin Sona Erdirilmesi

Madde 26:

- a) Psikologlar, psikolojik hizmet verdikleri kişiyi terk edemezler. Psikologlar, psikolojik hizmet verdikleri kişinin artık yardıma ihtiyacı kalmadığı, yardımı sürdürmenin yarar sağlamadığı veya sürdürülecek yardımdan dolayı zarar görülecek durumlarda mesleki ilişkiyi keserler.
- b) Psikolojik hizmet verilen kişinin davranışı, bir engel teşkil etmediği sürece, sebep ne olursa olsun müdahalenin bitiminden önce, psikologlar danışanın ihtiyaç ve görüşlerini kendisi ile tartışır, ilişkiyi sona erdirmeden önce bu konuda uygun olan danışmanlık hizmetini verirler. Başka uzmanlık alanlarında hizmet veren veya verebilecek kişileri önerirler ve danışanın acil olarak başka birine ihtiyacı varsa, sorumluluğun o şahsa devredilmesini kolaylaştıracak önlemleri alırlar.

Güvenilirlik Sınırlarının Tartışılması

Madde 27:

- a) Psikologlar, bilimsel veya mesleki ilişki kurdukları, reşit olan veya olmayan kişilerle (onların yasal temsilcileri de dahil), veya kurumlarla çalışırken (grup, evlilik veya aile terapisi veya kurumlara danışmanlık durumlarında) sınırlar ve hizmetlerini verirken elde edilecek bilgilerin sonradan kullanımı konusunda fikir birliğine varırlar ve güvence verirler.
- b) Psikologlar, görüşmelerin elektronik ortama kaydolunabilmesi için danışandan izin alırlar.

Özel Yaşama Müdahale Edilmemesi

Madde 28:

- a) Kişinin özel yaşamına girmeyi mümkün olduğunca azaltabilmek için psikologlar, yazılı ve sözlü raporlara, danışan ile olan ilişkinin sadece amacına uygun bilgilerini ve uygulamalarını dahil ederler.
- b) Psikologlar, klinik veya danışmanlık ilişkisi içinde elde edilmiş gizli bilgileri, hizmet verilen bireyle ilgili değerlendirme bilgilerini, mesleki nedenlerle, yalnızca bilimsel veya mesleki ilişki içinde oldukları bireyler, kişisel veya kurumsal danışanlar, öğrenciler, araştırma görevlileri, süpervizyon alanlar ve çalışanlarla tartışabilirler.

Kayıtların Korunması ve Saklanması

Madde 29:

- a) Psikologlar, kontrolleri altındaki kayıtları oluştururken, saklarken, kullanırken, bir başkasına aktarırken veya elden çıkarırken, kayıtların yazılı ya da elektronik ortamda ya da başka bir gereçle oluşturulmuş olmasına bakmaksızın gizliliği korumaktan sorumludurlar.
- b) Psikologlar, bu koruma eylemini Yasalar veya sair mevzuatın öngördüğü biçimde yaparlar.

Gizli Bilgilerin Açıklanması

Madde 30:

- a) Psikologlar, mesleki veya bilimsel çalışmalarını sırasında elde ettikleri gizli bilgileri, danışanın ya da onun adına yetkili kişinin onayı olmaksızın, sadece danışana profesyonel yardım sağlanması ve genel mesleki danışmanlık hizmetlerinden onu yararlandırmak için kullanırlar. Danışanların veya diğer kişilerin zarar görmesini önleyebilmek amacıyla sınırlı açıklamalar yaparlar.
- b) KKTC Yasaları izin verdiği takdirde psikologlar, danışanın ya da kurumsal danışanın veya bunların yetkili temsilcilerinin uygun bir biçimde verecekleri onay çerçevesinde gizli bilgileri açıklayabilirler.

Meslektaşlara Danışma Halinde Gizlilik

Madde 31:

- a) Psikologlar, önceden kişinin veya kurumun iznini almamışlarsa ve bir açıklamada bulunmak kaçınılmaz ise, gizlilik gerektiren ilişkileri olan danışan, araştırma görevlisi veya diğer kişiler ya da kurumların kimliklerinin açığa çıkmasına neden olabilecek gizli bilgileri paylaşmazlar ve sadece danışma amaçlarının gerçekleşmesine yetecek düzeyde bilgileri açıklamakla yetinirler.

Veri Tabanlarındaki Gizli Bilgiler

Madde 32:

- a) Psikolojik hizmet alan kişiler hakkındaki gizli bilgiler, veri tabanlarına veya kayıt sistemine girilecekse, bu sistemler, hizmet alan kişinin onay vermediği kişilere de açıksa, psikologlar, kişilerin asıl kimliklerinin açığa çıkmasını önlemek için bilgilerde şifreleme veya başka teknikler kullanırlar.
- b) Bir araştırma protokolunun kurumsal bir heyet tarafından onaylanması gerektiğinde, gizli bilgiler konuyla ilgili kişiler dışındakilere ifşa edilmeden önce kimlik bilgilerinden arındırılır.
- c) Eğer böyle bir arındırma mümkün değilse, psikologlar, böyle bilgileri diğer kişilere açıklamadan önce veya başkaları tarafından derlenmiş bu tür bilgileri gözden geçirmeden önce, kişilerden, tanınmalarına yol açabilecek bu bilgiler konusunda 'uygundur' onayının alınmasını sağlarlar.

Psikologların İlaç ve Benzer Tedavileri Uygulayamaması

Madde 33:

- a) Hiçbir psikolog, ilaç tedavisi ya da diğer medikal ve organik müdahalelerde bulunamaz ve/veya reçeteye tabi olan veya olmayan ilaçları sözlü veya yazılı öneremezler.

Danışanlarla Takas Yasağı

Madde 34:

- a) Psikologlar, danışanlarından, verilen psikolojik hizmet karşılığı para dışında hediye veya takas kabul edemezler.

Dördüncü Kısım

Meslektaş İlişkileri

Bilimsel ve Mesleki Değerlendirmelerin Esası

Madde 35:

- a) Psikologlar, değerlendirmelerini bilimsel, mesleki veya akademik çalışmaları sonucu elde ettikleri bilgi, veri ve sonuçlara dayandırırılar.

Psikologlukta Güvenilirlik ve Dürüstlük

Madde 36:

- a) Psikologlar bilimde, öğretimde ve psikoloji uygulamalarında güvenilirliği artırmak için dürüst, adil ve başkalarına saygılı bir tutum sergilerler.
- b) Kendi kişisel özelliklerini, yaptıkları işi, ürünlerini, ücretlerini, araştırmalarını tanımlarken hatalı, yanlı ve yönlendirici ifadeler kullanamazlar.
- c) Kendi inanç sistemlerinin, değer yargılarının, gereksinimlerinin, sınırlarının ve bunların çalışmalarına olan etkilerinin bilincinde olmak zorundadırlar.

Mesleki ve Bilimsel Çalışmaların Belgelendirilmesi

Madde 37:

- a) Psikologlar, mesleki ve bilimsel çalışmalarını, daha sonra kendilerinin veya diğer profesyonel kişilerin yararlanabilmesi için, gerekli ortamın oluşturulması, sorumluluğun kayda geçirilmesi ve kurumların veya Yasa'nın diğer taleplerinin karşılanması için uygun bir biçimde belgelemekle yükümlüdürler.
- b) Psikologlar, mesleki hizmetlerine ilişkin kayıtlarının, hizmetten yararlananları ya da çalışmalara katılanları kapsayan yasal takibat amacıyla kullanılması ihtimali söz konusu olduğunda, yargısal amaçla kullanılması mümkün, psikolojik hizmet alanları koruyan, ayrıntılı ve nitelikli belgeler hazırlamak ve bulundurmakla yükümlüdürler.

Beşinci Kısım

Araştırma, Yayınlar ve Verilen Eğitimler

Eğitimde Doğruluk ve Nesnellik

Madde 38:

- a) Psikologlar, eğitim ve öğretimle ilgili çalışmalar yaptıklarında, psikoloji ile ilgili bilgileri doğru ve nesnelliğin gerekli ölçüleri içinde verirler.
- b) Psikologlar, eğitim ve öğretimle ilgili etkinliklerinde öğrenciler ve süpervizyon alanlar üzerindeki etkilerini bilirler ve bunun sonucunda onların kişiliklerine yönelik küçük düşürücü davranışlarda bulunmaktan kaçınırlar.

Eğitimde Sınırlar

Madde 39:

- a) Psikologlar, eğitim ve oğretimle ilgili çalışmalar yaptıklarında, psikoloji ile ilgili bilgileri doğru ve nesnelliğin gerekli ölçüleri içinde verirler.
- b) Psikologlar, eğitim ve oğretimle ilgili etkinliklerinde, öğrenciler ve süpervizyon alanlar üzerindeki etkilerini bilirler ve bunun sonucunda onların kişiliklerine yönelik küçük düşürücü davranışlarda bulunmaktan kaçınırlar.

Araştırmada Yanıltma

Madde 40:

- a) Psikologlar, araştırmaya katılanların katılım arzularını etkileyebilecek, fiziksel risk, huzursuzluk veya kötü duygusal deneyim gibi önemli noktalar hakkında katılımcıları aldatamazlar.
- b) Araştırmanın düzenlemesi ve yöntemi için gerekli olan herhangi bir yanıltma tekniği varsa katılanlara mümkün olduğunca erken açıklanmalıdır.
- c) Yanıltma tekniklerinin, çalışmanın bilimsel, eğitsel veya uygulama değerleri açısından işlevsel olmadığı durumlarda veya aldatma ve yanıltma içermeyen başka etkili süreçlerin varolduğu durumlarda, psikologlar yanıltma içeren bir çalışma yrtemezler.

Araştırmalarda Bilgilendirilmiş Onay

Madde 41:

- a) Psikologlar, araştırmaya katılanlardan onay alırken onların anlayabilecekleri bir dil kullanırlar. Tarafların varacağı anlaşma, uygun bir şekilde belgelenir.
- b) Psikologlar, katılımcıların anlayabileceği bir dil kullanarak onlara araştırmanın özellikleri hakkında bilgi verirler; onlara araştırmaya katılmayı kabul etmek veya etmemekte ya da araştırmadan geri çekilmekte zgr olduklarını bildirirler. Katılımı kabul etmemenin ya da araştırmadan geri çekilmenin olası sonuçlarını bildirirler. Katılımcıların, katılım isteklerini etkileyebilecek önemli faktörleri ve katılımcıların diğer konularla ilgili sorularını net bir şekilde yanıtlarlar.

Bilgilendirilmiş Onaysız Araştırma

Madde 42:

- a) Planlanan araştırmanın; sıkıntı ya da zarar yaratması öngörülmediğinde ve araştırma, eğitim amaçlı çalışmaları, müfredat ya da sınıf yönetimi yöntemlerinin araştırılmasını, araştırmanın isimsiz anket, doğal gözlem veya belli tipte arşiv araştırmaları gibi sonuçların açıklanmasının katılımcıları riske sokmadığı veya ekonomik durumuna, işine ya da ünvanına zarar vermeyeceği ve gizliliğin korunduğu çalışmalarda, katılımcılardan bilgilendirilmiş onay alınmasına gerek yoktur. Bilgilendirilmiş onayın gerekli olup olmadığına karar vermeden önce, psikologlar uygulanabilir kuralları gözden geçirirler ve meslektaşlarına danışırlar.

Verilerin Paylaşımı

Madde 43:

- a) Psikologlar, araştırma sonuçları ayınlandıktan sonra sonuçlarının dayandığı verileri, araştırmaya katılanların gizlilikleri korunuyorsa ve tescilli verilerle ilgili yasalar açısından kullanılmalari bir engel teşkil etmiyorsa, yeniden analiz yoluyla kalıcı düşüncelerin doğruluğunu kanıtlama çabası gösteren ve verileri bu amaçla kullanma niyetinde olan diğer meslektaşlarından saklamazlar.

Araştırmalarda Sorumluluk

Madde 44:

- a) Psikologlar, katılımcıların huzur ve saygınlıklarını göz önünde bulundurarak araştırmalarını yönetirler.
- b) Psikologlar, kendi yönettikleri veya denetimlerindeki kişilerce yapılan araştırmaların etik durumundan sorumludurlar.
- c) Araştırmacılar ve yardımcı asistanlar, sadece uygun eğitim aldıkları konularda çalışabilirler.

Sonuçları Rapor Etme

Madde 45:

- a) Psikologlar, yayınladıkları bilgileri uyduramaz veya araştırma sonuçlarını saptıramazlar.
- b) Yayınladıkları veri ve bilgilerde önemli yanlışlara rastlırlarsa, bu hataları düzeltme, geri çekme, düzeltme yazısı veya uygun diğer basım yöntemlerine başvurarak düzeltmekle yükümlüdürler.

Kaynak Hırsızlığı

Madde 46:

- a) Psikologlar, başkalarının çalışmalarına herhangi bir atıfta bulduklarında, bunların temel öğe ya da bölümlerini kendilerininmiş gibi gösteremezler.

Altıncı Kısım

Adli Çalışmalar

Adli Değerlendirme

Madde 47:

- a) Psikologların adli değerlendirme ve raporları gerektiğinde, bu belgeler bireylerle yapılan kişisel görüşmeler de dahil olmak üzere, bulgulara yeterli dayanak oluşturacak bilgi ve tekniklere dayandırılmalıdır.
- b) Aşağıda 'c' fıkrasında belirtilen istisna saklı kalmak kaydıyla, psikologlar, bir birey hakkında, ancak ifade ve yargılarını destekleyecek yeterli incelemeyi yaptıktan sonra beyanda bulunabilir ve ifade verebilirler.
- c) Yeterli çaba harcanmasına karşın, yukarıda sözü edilen incelemenin yapılamaması halinde, psikolog, sınırlı bilgisinin raporunun ve ifadesinin güvenilirliği üzerindeki etkisini açıklar ve vardığı sonuçlar ile önerilerini yazılı güvence altına alır.

Yedinci Kısım

Topluma Sorumluluk ve Sanal Ortamda Psikolojik Hizmetler

Topluma Yönelik Duyuruların Tanımı

Madde 48:

- a) Psikologlar, mesleki hizmetleri, ürünleri, yayınları veya psikoloji ile ilgili bildirimlerinde bu etik kural ve ilkelere uymakla yükümlüdürler. İlkeler, psikologların topluma yönelik duyurularını, ücretli ya da ücretsiz ilanlarını, broşürlerini, kişisel özgeçmişlerini, medyada kullanılacak röportaj ve yorumlarını, yasal süreçlerdeki ifadelerini, dersler ve sunumlar ile yayınlanmış tüm malzemelerini kapsar. Kapsam burada sıralananlarla sınırlı değildir.

Başkalarının Yapılan Duyurular

Madde 49:

- a) Kendi profesyonel uygulamalarını, ürünlerini ya da çalışmalarını destekleyecek duyurular oluşturmak ya da çıkarmak için başkalarını görevlendiren psikologların, bu konularda da mesleki sorumlulukları devam eder.
- b) Psikologlar, kendilerine bağlı olmayan (işverenler, yayıncılar, sponsorlar, kurumsal danışanlar, yazılı ve sözlü medyanın temsilcileri vb.) kişilerin uygulamalarında, psikologların, mesleki veya bilimsel çalışmaları ile ilgili yanıltıcı duyurular yapmalarını önlemekle yükümlüdürler.
- c) Psikologlar, basın, radyo, televizyon ve diğer iletişim çalışanlarını, kendileri hakkındaki bir haber programındaki tanıtımlarına karşılık ücretlendiremezler.
- d) Psikologların çalışmaları ile ilgili ücret karşılığı yapılan bir yayının reklam niteliği, içeriğinden belli olmuyorsa, bu husus kendileri tarafından açıkça belirtilmelidir.

Kitle İletişim Araçlarında Yapılan Sunumlar

Madde 50:

- a) Psikologlar, topluma açık konferanslar, sunumlar, radyo ve televizyon programları, önceden kaydedilmiş bantlar, basılı makaleler ve postalanmış materyaller veya diğer kitle iletişim araçları yoluyla öneri ya da yorum yaparken, beyanların psikoloji literatürüne ve çalışmalara dayanması gerekir. Psikologlar; bilgileri alan kişilerin, onlarla kişisel bir ilişki kurulduğu izlenimini edinmemelerini sağlamak zorundadırlar.

Yanlış ve Yanıltıcı Duyurulardan Kaçınma

Madde 51:

- a) Psikologların ilişkide oldukları kişiler ve kurumlar söz konusu olduğunda, araştırma, uygulama, diğer çalışma etkinlikleri, ifadeleri, açıklamaları ve önerileri yanlış, yanıltıcı olamaz ve psikologlar hileli beyanlarda bulunamazlar.
- b) Psikologlar, eğitimleri, deneyimleri veya yeterlilikleri, akademik dereceleri, yetki belgeleri, bir enstitü veya kuruma üyelikleri, verdikleri hizmetler, verdikleri hizmetlerin bilimsel veya klinik temelleri, veya başarı sonuç ya da dereceleri, ücretleri, veya yayınları veya araştırma bulguları ile ilgili yanlış veya yanıltıcı ifadeler kullanamazlar. Yukarıda sayılan konular, bu standartlara örnek teşkil etse de bunlarla sınırlı değildir.
- c) Psikologlar, kendi çalışmaları için yetki belgesi olarak sadece diplomalarını sunmakla yükümlüdürler.

Sekizinci Kısım

Etik Sorunların / Konuların Nasıl Çözülmesi

Psikologluk Etiği ve Hukuk

Madde 52:

- a) Psikolog, etik sorumluluğunun Yasalarla çelişmesi halinde Psikoloji etiğine olan bağlılığını beyan eder ve çelişkinin çözülmesi için mesleki sorumluluk duygusu ile hareket eder.

Mesleki İlişkilerde Karşı Tarafın Dirlik ve Gönenci

Madde 53:

- a) Psikologlar; mesleki çalışmalarında, kendilerinden psikolojik hizmet alan bireylerin, öğrencilerinin, kendilerinden süpervizyon alanların, insanlar ya da hayvanlarla yapılan araştırmalardaki katılımcıların ve diğer etkiye açık kişilerin zarar görmemelerini gözetmekle yükümlüdürler.
- b) Psikoloğun görevi ile yukarıda tanımlanan gözetmekle yükümlü olduğu durumlar arasında bir çelişki ortaya çıktığında psikolog, bu uyumsuzluğu mesleki ilişki içinde olduğu bireyin zararını ortadan kaldıracak veya en aza indireyecek bir biçimde çözmeye çalışır.
- c) Psikologlar, kendileri ile diğer insanlar arasındaki güç dengesine karşı duyarlı davranırlar ve diğer insanları mesleki ilişki içinde oldukları süre zarfında veya daha sonra kendi çıkarları için kullanmazlar veya yanlış yönlendirmezler.